

Maar men voelt zich in de hoek gedrukt en denkt dan van 'Nu ga ik maar voor die kleine groep die dan nog altijd blij gegeven heeft van belangstelling, literair of moeilijk zitten doen.' Ooit heeft de grote acteur Guus Hermus gezegd: 'Modern toneel is moeilijk doen voor lege zalen.' Dat is een opmerking die voor mij altijd enorm veel waarde heeft gehad."

Fernand Handpoorter: In het verlengde van het gedicht

Fernand Handpoorter (Poperinge, 1933) is bijna met pensioen als studiereferent van het Koninklijk Atheneum te Eeklo en vond tussendoor de tijd om een belangrijk oeuvre aan dichtbundels, romans en toneelstukken bij mekaar te schrijven. Als luisterspelauteur is hij een laatbloei-er: hij ontdekte dit medium pas in 1980 toen hij derde werd in de BRT-minilisterspelwedstrijd. Inmiddels is hij een vaste waarde geworden binnen het BRT-repertoire en in 1985 werd *Het Lek* bekroond met de eerste Provinciale Prijs van Oost-Vlaanderen voor het luisterspel.

Fernand Handpoorter over zijn ervaringen:

"Voor ik in 1980 drie korte stukjes instuurde voor de BRT-wedstrijd, had ik hooguit het boekje *Het Luisterspel* van Lode Weyk en Dries Poppe gelezen. Toch was ik vroeger, veel vroeger, nog voor de televisie helemaal de huiskamer had ingepalmd, een geregeld luisteraar van "hoorspelen". Daarvan is mij vooral de ietwat pathetische stijl bijgebleven en de daarbij horende, nogal opzettelijk klinkende geluiden: paardehoeven, de nadrukkelijke tred op grint, de kriepende deur...

Zonder die wedstrijd zou ik mij vermoedelijk tot andere literaire disciplines hebben beperkt. Van mijn goede vriend Frans Sierens was in 1972 het luisterspel *De Amateur* gecreëerd door BRT-Antwerpen: de vluchtigheid van het genre was een van onze gespreksthema's.

Maar kort na de wedstrijd werden een aantal schrijvers en aspirant-schrijvers bijeengebracht in de z.g. "Werkwinkel Radio Drama". Zo werd ik (samen met de anderen) gelijmd voor een fijn en fascinerend genre. De Werkwinkel beoogde een soort cursus te zijn, maar was dat eigenlijk niet. Het was een uitdaging, een opgave, een dialoog. Je kon er niet leren schrijven. (Waar kan je dat wel?)

Persoonlijk heb ik er een schat aan praktische gegevens opgedaan, grondstoffenleer en warenkennis a.h.w.: het meest nog bij de bespreking van goede produkties uit het recente repertoire. Daar heb ik ook geleerd dat een luisterspel niet een aangepast of bewerkt toneelstuk is, maar dat het zich binnen de radio duidelijk profileert als een eigen genre tegenover b.v. de reportage, de sketch, enz... De eigen stijlmid-delen, de suggestie, de directe psychologische herkenbaarheid, de verkorte dialoog, de sprongen in ruimte en tijd, de taalcreativiteit, de pointe e.a.m. ga je al doende onderkennen en gebruiken.

Omdat Het Woord zo belangrijk is, heb je hierbij de optimale steun nodig van de menselijke stem, in mindere mate van het geluid. Dit laatste mag m.i. niet het belangrijkste worden, waarbij de stem hooguit nog commentaar geeft. Geluid is een decor, van karton nog wel, waarvan eenieder weet dat het van karton is. Je kan een lichtmatroos of een parelvisser dan ook zonder scrupules laten verdrinken in een emmer water.

Dit genre heeft mij toegelaten mij het best en het duidelijkst uit te schrijven en alle thema's die mij lief

zijn aan bod te laten komen: de sociale communicatie en de onmogelijkheid daarvan; de eenzaamheid en de overloze overmoed; het Erfelijk Kwaad of de natuurlijke boosaardigheid van de mens... Schrijven voor de begrijpende luisteraar die daar een boodschap aan kan hebben.

Deze "stukken", die voor mij mijlpalen zijn en onderling een coherent oeuvre uitmaken, worden door enkele van Vlaanderens beste stemmen naar het publiek toe gebracht, in regieconcepten die geen afbreuk doen aan 's schrijvers bedoelingen. Dit is zeer veel in een tijd waarin het Vlaamse Theater zijn heil moet zoeken in de maquis van parochiezalen en experimentele schouwburgjes. Maar dat is beslist niet de schuld van de schrijvers.

Het luisterspel is voor mij een vorm van poëzie en staat in het verlengde van het gedicht, verrijkt met dramatische elementen."

Jo De Meyere en Machteld Ramoudt in Het Lek van Fernand Handpoorter - Foto BRT